

KANSEN EN KNELPUNTEN VOOR INDUSTRIEBLOEMKOOLEN

Kwaliteitsvolle bloemkolen telen kan maar met een weloverwogen rassenkeuze en een goede teelttechniek. Maar ook het oogstproces is belangrijk om kwaliteit na te streven. Deze aspecten kwamen aan bod tijdens een studieavond rond industriebloemkool in Staden. – Jan Van Bavel

Tijdens de studieavond verzamelden telers, voorlichters van zaadveredelaars en technici uit de verwerkende industrie. “Door alle schakels in de teelt verder te optimaliseren, kunnen we de kwaliteit van industriebloemkool verhogen, wat kan bijdragen aan een betere rentabiliteit”, zei Bart Debussche van het Departement Landbouw en Visserij in zijn verwelkoming. Liesbet Bruyneel van TACO (Telersadviescoöperatie) wees op het belang van een uitgekende bloemkoolplanning. “Voor een goede oogstspreading kies je best voor rassen met een diverse groeidiur. Verder kan je ook afwisselen in het planttype: blok- en trayplanten. Bij TACO maken we elk jaar rasadvieslijsten op, gebaseerd op eigen bevindingen en ervaringen, maar ook op de proefresultaten van de proefcentra. Vorig jaar kon de eerste vrucht tijdig worden geplant en kende ze een goede jeugdgroei. Het grootste deel kon worden geoogst tussen 20 juni en 10 juli. De vroeg geplante kolen van de tweede vrucht waren laat oogstklaar. Door de droge septembermaand gingen latere plantingen snel over tot koolvorming en waren ze relatief vroeg oogstklaar. Daardoor viel de oogst van de vroege en late kolen bijna samen in een zeer korte oogstpiek van 1 tot 15 oktober.”

Ziekte- en insectendruk

Bruyneel ging ook in op de druk van ziekten en plagen. “In 2014 stelden we in de eerste vrucht bloemkool heel wat schade vast van de kool- en de koolbladvlieg. De koolvlieg bestrijdt je best preventief met Tracer op de plantbak en door het aanstrooien van pynchlorexgranulaat bij het planten. Curatief behandelen is moeilijk: alleen aangieten aan de plantvoet kan dan nog, met gevaar voor residu’s. De koolbladvlieg is moeilijk te bestrijden. Ze legt haar eitjes af aan de bladbasis en de larven vreten aan het bloemkoolscherm. Bij de tweede vrucht

noteerden we van 10 juli tot half augustus een invasie aan koolmotten over West-Vlaanderen. Koolmotten zijn moeilijk te bestrijden door de zeer hoge aantallen die zich diep in het hart van de plant bevinden. Het effect van een plantbakbehandeling met Tracer is beperkt in de tijd, omdat de concentratie van de actieve stof in de plant daalt met de groei van het gewas. Voor veldbespuitingen zijn er enkele middelen erkend, zoals pyrethroiden, spinosad en Steward. Belangrijk is tot bij de larven in het hart van de plant te geraken.”

Aanvoer

Hilde Dhuyvetter van de telersvereniging Inagro (industriegroenten) stelde dat er vorig jaar niet zo heel veel overproductie was: + 3% bij de eerste vrucht en + 4% bij de tweede vrucht. “Diverse telers leverden wel veel meer aan dan gecontracteerd was, maar dat werd in volume

grotendeels gecompenseerd doordat heel wat telers hun contract niet vol hebben geleverd. Leveringen bovenop het contract worden maar aan 50% uitbetaald. Zo kunnen afnemers goedkoop inkopen en invriezen.” Volgens Dhuyvetter waren de afnemers tevreden over de kwaliteit van de geleverde roosjes in 2014. In de nieuwe contracten staan er geen verwijzingen meer naar het aantal planten per ha; enkel de totale hoeveelheid (kg) te leveren wordt nog vermeld. Er wordt ook gewerkt aan de definitie van AB-kwaliteit. Vegebe werkt in overleg met Inagro tegen 2016 een voorstel uit. Op de vraag van de afnemers om het gebruik van brekers te verbieden werd niet ingegaan.

Oogstmachines getest

Danny Callens van Inagro blikte terug op de demodag van bloemkooloogstmachines in Eernegem (juni 2014), waar constructeurs Baekelandt, Verhoest en Verstraete Construct 4 types machines demonstreerden. Na de demo’s voerde Inagro bij de types een versnijdttest uit om de kwaliteit van de roosjes te controleren.

De minimum vereiste kiemkracht voor bloemkool is 90%.

Vers gesneden bloemkolen worden op de aanvoerband van de bloemkooloogstmachine gelegd.

“We lieten elke machine vijfmaal 15 kolen uitsnijden. Zowel voor als na het versnijden noteerden we het gewicht van de kolen om het versnijdingsrendement te bepalen. Na 2 dagen in de koeling werden de roosjes gesorteerd, gewogen en beoordeeld. Daarbij werd de steellengte van de roosjes en de uniformiteit van het snijvlak geëvalueerd. De industrie wil roosjes met korte steeltjes en een uniform snijvlak. Voor die parameters scoorde de machine van Verhoest het best. Ze verkreeg ook de meeste roosjes in de klasse 40-60 mm. Wat versnijndrendement betreft, scoorde Verhoest het minst goed; logisch vermits de machine kortere steeltjes geeft en dus minder gewicht. De 2 machines van Verstraete hadden het beste versnijndrendement door de wat langere steeltjes. Ze leverden het beste compromis op tussen kwaliteit van de roosjes en versnijndrendement.”

Veredeling

Vertegenwoordigers van 4 zaadhuizen belichtten daarna diverse veredelingsaspecten. Tom Loogman van Seminis-Monsanto schetste de lange weg (15 jaar) van eerste kruising tot vermarktbaar product. Opmerkelijk is dat de groeiduur van bloemkooltypes sterk kan verschillen: van minder dan 60 dagen (teelt in de tropen) tot meer dan 200 dagen (winterteelt in een gematigde streek). Seminis maakt elk jaar zo'n 2500 nieuwe kruisingen. Slechts 250 daarvan gaan het jaar daarop door naar de volgende ronde. Daarin worden de zaden geoogst van de 25 meest beloftevolle rassen. Dit grote aantal rassen is nodig door het verschil in klimaat in de teeltgebieden, in teelt- en oogstmethode, verwerking, gebruiksdoel en verwerkingskwaliteit.

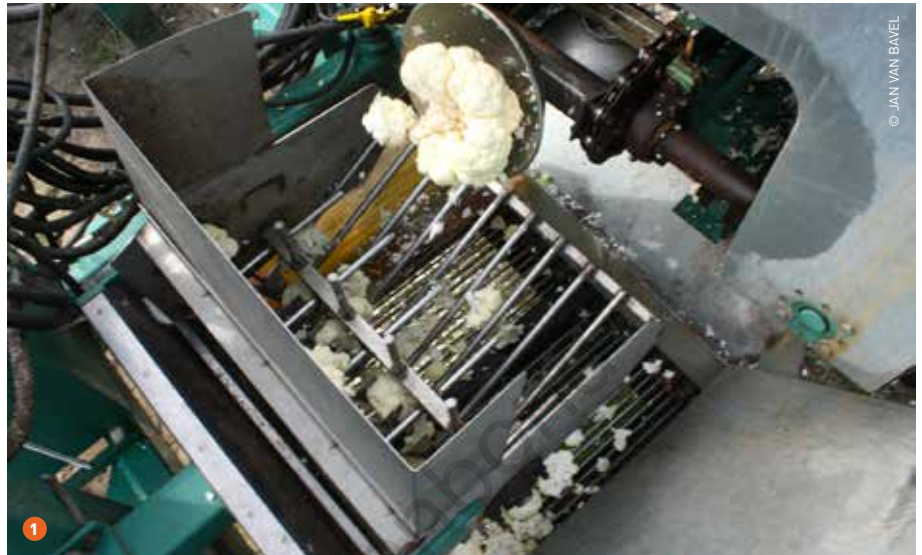
Dirk Vanparys van Bejo Zaden gaf een mooi beeld van de handelingen die plaatsvinden vanaf de oogst van het zaad op de productielocatie tot de opslag en bewaring. “Elk jaar ontvangen we zo'n 2000 ton zaad uit diverse productieregio's. Daarvan is 60% oké, de rest moeten we weggooiden. Het zaad wordt streng gecontroleerd: onkruidzaden en zichtbare onzuiverheden (grond, steentjes ...) halen we er via diverse schoningstechnieken uit. Het zaad wordt onder strikte condities bewaard. Het ondergaat een gezondheidsanalyse en er wordt een internationaal erkende kiemingstest mee uitgevoerd. De minimaal vereiste kiemkracht voor bloemkool is 90%. We bekijken alle partijen met een planttypetest in omstandigheden die vergelijkbaar zijn met die in het veld om zo getrouw mogelijk de praktijk na te bootsen. Het gekalibreerde zaad wordt

meestal gecoat met een fungicide (groen), een fungicide en insecticide (rood), of het wordt fysiologisch (zonder chemicaliën) behandeld (wit). Tot slot wordt het damp- en gasdicht verpakt en onder strikte condities bewaard. Bejo heeft zo'n 1000 rassen in zijn gamma; goed voor 100.000 zaadverpakkingen.”

ding is belangrijk; kies dus voor een doordachte mix van vroege en late rassen.”

Productontwikkeling

Tot slot ging Marc Smetryns van Syngenta in op de marktwensen voor bloemkool. “Als veredelingsbedrijf kijken we naar de

1 De kropen worden op de oogstmachine in roosjes versneden. 2 De larven van de koolvlieg tasten de wortel van de bloemkool aan. 3 De larven van de koolbladvlies vreten aan het bloemkool-scherm.

Christophe Malfait van Clause Vegetable Seeds focuste op de ontwikkeling van een bloemkool. “De groei bestaat uit 3 fases: de jeugdfase, inductiefase (koolaanleg) en de kooluitgroeifase. In de jeugdfase is de plant ongevoelig voor temperatuur. Ze eindigt 3 à 8 weken na het planten, nadat 15 tot 122 (winterteelt)bladeren gevormd zijn. In de inductiefase (waarin de groeipunt omschakelt van blad- naar koolvorming) is relatieve koude nodig. Onregelmatige of weinig koude leidt tot ongelijke koolzetting, harigheid, verkleuringen en een onregelmatige aanvoer. Daarop volgt de kooluitgroeifase: bij zomerteelten 40 dagen en herfstteelt 80 dagen. Oogstsprei-

hele keten, die eindigt bij de consument. Die wil een aantrekkelijk, veilig, gezond en smaakvol product dat betaalbaar is. Voor een teler zijn oogstzekerheid, kwaliteit, opbrengst, arbeidsbehoefte en uniformiteit belangrijk. Maar ook de distributie en industrie stellen eisen, zoals rond continuïteit, traceerbaarheid, planbaarheid, verwerkbaarheid en kostprijs. Veel van deze aspecten kunnen we via veredeling realiseren. We proberen nu het kritische temperatuurniveau voor bloei-inductie te verhogen. Als dat zou lukken, wordt de groeiduur van bloemkool een stuk betrouwbaarder en is hij beter te plannen.” ■